

TAIVAS KATTONA – Hengellisyys kansantaiteessa

ITE-museo, Pitkäsillankatu 28, Kokkola

13.11.2015–22.3.2016

Näyttely on avoinna ti–su 11–16, to 11–18, ma suljettu

Tiedote 9.11.2015

ITE-museossa Kokkolassa 13.11.2015 avautuva Taivas kattona -näyttely esittelee hengellisyttä suomalaisessa ja eurooppalaisessa kansantaiteessa. Pyhimykset, enkelit, apostolit ja muut kristilliset hahmot ovat suurimmalta osin itseoppineiden taiteilijoiden tekemiä.

Kansanomaista veisto- ja maalaustaidetta on koottu Raahen ja Kokkolan museoista, Kaustisen kunnan ja Maaseudun Sivistysliiton kokoelmista sekä yksityiskokoelmista. Näyttelyssä esitellään myös kansanomaisia ikoneja, jotka on saatu näyttelyyn lainaksi Valamon luostarin kokoelmasta. Kokonaisuutta täydentää kälviäläisen kuvanveistäjän Riku Riipan vaivaisukot.

2000-luvun loppupuolella hannoverilainen lääkäripariskunta Maija ja Volker Dallmeier lahjoittivat keräämänsä eurooppalaisen naiivin taiteen kokoelmansa Kaustisen kunnalle ja vuonna 2013 pienemmän kokonaisuuden Maaseudun Sivistysliitolle. Kokoelmien pienoispuuveistokset ovat lähes kaikki Puolasta, jonka voimakas katolinen perinne on ollut veistäjien inspiraation lähteenä. Veistoksia on esillä näyttelyssä useita kymmeniä. Näitä ”puhtaan sydämen maalareiden” teoksia alettiin esitellä kotimaansa lisäksi ulkomailla juuri 1960-luvulla, jolloin myös Dallmeierit alkoivat kerätä kansantaidetta. Kokoelmassa on myös kansainvälisesti arvostettujen puolalaisen Katarzyna Gawłowan ja slovakialaisen Ondrej Šteberlin maalauksia, jotka esitellään näyttelyssä.

Taivas kattona – hengellisyys kansantaiteessa -näyttelyssä esitellään myös harvinaisia puuveistoksia Raahen museosta. Sen kokoelmassa on yli yhdeksänkymmentä 1600-luvulta peräisin olevaa puuveistosta Raahen vanhasta kirkosta. Veistoskokoelmaan kuuluu mm. apostoleita ja enkelten soittokunta. Teokset on veistänyt Mikael Balt, joka saapui Suomeen Ruotsista vuoden 1650 tienoilla asentamaan saarnastuolin Turun tuomiokirkkoon. Raahen pormestari kutsui Baltin tekemään saarnastuolin myös Raahen uuteen kirkkoon. Baltilta tilattiin koristeveistoksia, joiden räväkkä muotokieli ei enää 1800-luvulla saavuttanut aikalaisia ja ne poistettiin kirkosta. Baltin oma tuotanto on tuhoutunut muista kirkoista lähes kokonaan, joten Raahen vanhan kirkon sisus on lajissaan ainutlaatuinen.

Myös suomalaisessa nykykansantaiteessa eli ITE-taiteessa esiintyy runsaasti hengellisiä teoksia. Sirkka Keräsen Raamattu-aiheisissa maalauksissa tulee esiin vahvasti taiteilijan oma hengellinen sanoma omintakeisine toteutuksineen. Marko Jääskeläisen maalauksissa on puolestaan vahva ortodoksinen leima. Taiteellisen ilmaisun mahdollisuus on pelastanut taiteilijan sananmukaisesti takaisin elämään.

Kälviäläinen ammattikuvanveistäjä Riku Riippa tuo näyttelyyn nykytaiteen ulottuvuuden. Riipan modernistit versiot vaivaisukoista ovat olleet esillä tänä vuonna Serlachius-museoissa. Vaivaisukot ovat osa Pohjanmaan omaa perinnettä. Näyttelyn kulttuurihistoriallista teemaa jatkaa kansanomaisesti maalatut huonekalut ja huoneentaulut.

Taivas kattona – hengellisyys kansantaiteessa -näyttely oli esillä kesän 2015 Valamon kulttuurikeskuksessa ja saavutti siellä suuren suosion. Kokkolassa näyttely kestää marraskuun

puolivälistä aina maaliskuulle 2016 saakka. Näyttelykokonaisuuden järjestäjinä ovat Valamon taiteilijaseura sekä ITE-museo, jonka ylläpitäjinä toimivat K.H.Renlundin museo Kokkolasta ja Maaseudun Sivistysliitto. Näyttelyn kuraattori on Liisa Heikkilä-Palo, ja näyttelyn suojelijana toimii arkkiatri Risto Pelkonen.

Avajaiset Kokkolassa lauantaina 14.11.2015

Taivas kattona -näyttely avautuu yleisölle perjantaina 13.11.2015, ja avajaisjuhlia vietetään lauantaina 14.11.2015 klo 14 Roosin talossa (Pitkänsillankatu 39). Avajaisissa esitelmöi Volker Dallmeier. Tilaisuudessa on kahvitarjoilu, ja Roosin talolle ja ITE-museoon on vapaa pääsy koko päivän.

Lisätiedot:

Liisa Heikkilä-Palo, kuraattori, p. 0400 465 837

Elina Vuorimies, ITE-amanuenssi, ITE-museo, Kokkola, p. 044 780 9478,

elina.vuorimies@kokkola.fi

